

100 ASKELTA
SUOMEN
TULEVAISUUTEEN

Suomi
Finland
100

Suomen askeleet

-kansalaiskeskustelun kooste

SOTKAMO 28.4.2017

100 ASKELTA SUOMEN TULEVAISUUTEEN

Kansalaiskeskustelujen sarja *Suomen askeleet* järjestettiin vuonna 2017 Suomen itsenäisyyden juhluvuoden kunniaksi. Keskusteluja pidettiin eri puolilla Suomea ja ulkosuomalaisen parissa.

Yli 30 tilaisuudessa pohdittiin, mitä Suomessa seuraavan sadan vuoden aikana tapahtuu, miten tavoitellaan hyvää elämää ja kuinka toimitaan yhdessä tulevien sukupolvien hyväksi. Keskusteluja koordinoi Kansanvalistusseura (KVS), ja niiden toteuttamiseen osallistui kansalaisjärjestöjä ja kansalaisopistoja lähes kaikista maakunnista sekä ulkomailta.

Uutta keskustelukulttuuria luomassa

Suomen askeleet -keskusteluissa etsittiin kansalaisvoimin ratkaisuja kysymyksiin, joiden edessä asiantuntijat ja viranomaisetkin ovat usein ymmällään. Vastauksiksi osallistujat muotoilivat arvomuutoksiin ja käytännön tekoihin perustuvia hyvän elämän avaimia.

Tapahtumissa harjoitettiin yhdenvertaista, avointa keskustelukulttuuria. Näin avattiin ovia tulevaan. Keskusteluissa liennytettiin yhteiskunnallisia jännitteitä. Niissä otettiin askeleita kohti maailmaa, jossa toisistaan poikkeavien näkemysten kuuleminen ja kansalaisten yhteistyö ovat mahdollisia.

Tilaisuuksissa käytettiin yhdenvertaiseen ideointiin ja vaikuttamiseen tähtäävää *World Cafe* -menetelmää.

Tapahtuman aluksi osallistujat johdateltiin teemaan asiantuntijoiden puheenvuoroilla. Pienryhmissä fasilitaattori eli jututtaja tuki keskustelun sujuvuutta ja sitä, että ryhmässä kaikki saivat ajatuksensa kuuluviin. Lopuksi ryhmien ideat kerättiin talteen, ja niiden suosio mitattiin äänestämällä. Paikalliset äänet laskettiin yhteen ja suosituimpia ja käytännöllisimpiä valittiin verkkoon kaikkien halukkaiden äänestettäväksi.

Tätä keskustelun tiivistelmää lukiessasi voit miettiä, mitkä ovat sinun keinosi tarttua asioihin ja miten käytät hyvän elämän avaimia omassa arjessasi. Sekä, kuinka toimit yhdessä toisten kanssa paikallisesti ja globaalisti rakentavasti?

Sotkamon askeleet

Sotkamo on Kainuun maakunnan eteläosassa sijaitseva pohjoissuomalainen kunta ja 10 500 kotipaikka. Huh-tikuussa yhdeksän sotkamolaista kokoontui keskustelemaan Suomen ja oman alueen tulevaisuudesta. Tilaisuuden emännöi Sotkamon kansalaisopisto.

Keskustelun aluksi nähtiin tietokirjailija, tutkimusprofessori emerita **Marjatta Bardyn** sekä kestävän kehityksen ja koulutuksen asiantuntija **Erkka Lainisen** alustusvideot tulevaisuuden suurista yhteiskunnallisista kysymyksistä. Sotkamon tulevaisuuden muutoksista ja haasteista niin väestön kuin elinkeinojenkin osalta kertoi kunnanvaltuuston ensimmäinen varapuheenjohtaja, maantiedon ja biologian opettaja **Anne Lukkari**. Tilaisuuden koordinaattori oli suunnittelija-opettaja **Marjut Sonninen**.

Keskustelun ensimmäinen kysymys oli: ”Miten pidämme huolta siitä, että kaikilla on samat mahdollisuudet tavoitella omaa hyvää elämäänsä?”

Kysymyksen äärellä keskusteltiin kaikkien mahdollisuudesta tavoitella hyvää elämää, ja hyvän elämän määrittely herätti paljon ajatuksia. Sen todettiin tarkoittavan muun muassa työtä tai merkityksellistä tekemistä, joihin työn ja opintojen ulkopuolelle jääville ei välttämättä ole mahdollisuuksia. Hyvän elämän eväinä keskustelussa mainittiin inhimillisuus, kohtuullisuus ja tasa-arvo. Arvokeskustelua kaivattiin yhteiskuntaan enemmänkin.

Kouluttautumismahdollisuuksia kaikille pidettiin hyvän elämän perustavana edellytyksenä. Suosituimmaksi ehdotukseksi äänestyksessä nousi: ”Koulutusmahdollisuus ja kouluttautuminen pitäisi olla mahdollista kaikille, myös eri ryhmille (esim. maahanmuuttajat, pojat), että ei synny eriarvoisuutta. Oma hyvä elämä lähtee oppimisesta.”

Toinen kysymys kuului: ”Kuinka voimme toimia juuri nyt niin, että tulevat sukupolvet voivat hyvin?”

Kysymys herätti keskustelua elintasoeroista ja vaatimusten kasvusta kulutuksen ja siihen liittyvien odotusten suhteen. Kuvattiin sitä, että muutama vuosikymmen sitten yhden hengen palkalla pystyi elättämään perheen ja nykyään edes yhden ihmisen kaksi työtä ei välttämättä riitä kulujen kattamiseen yhden hengen taloudessa. Ennaltaehkäisevän sosiaalityön ja neuvolatyön tärkeyttä korostettiin syrjäytymiseen puuttumisessa.

Arvokeskustelu jatkui tämänkin kysymyksen kohdalla. Mietittiin, miten olla vastuullisia tuleville sukupolville. Ratkaisuksi keskustelijat valitsivat ideoistaan peruspalveluihin keskittyvän ehdotuksen: ”Laadukkaat ja ihmisläheiset peruspalvelut täytyy turvata. Me itse kansalaisina ja äänestäjinä ja vaikuttajina huolehdimme näistä.”

Kolmanneksi kysyttiin: ”Mitä konkreettista voimme tehdä nyt omalla alueellamme, omassa kunnassamme, jotta kaikilla olisi hyvä elää seuraavan sadan vuoden aikana?”

Keskustelua käytiin kestävästä kehityksestä, luonnonsuojelusta ja siitä, että sotkamolaisille pitäisi löytää töitä niin ympäröivästä luonnosta kuin teollisuudestakin, ja että päättäjien tulisi turvata työn edellytykset. Alueen asukkaiden ja yrittäjien toivottiin myös kantavan kortensa kekoon alueen matkailuyrittämisen virkistämiseksi. Keskustelijat ideoivat, että seudun luonto voisi tarjota enemmän mahdollisuuksia matkailun alalla, esimerkiksi sellaisena hyvinvointimatkailuna, jossa retkille lähdetään ilman älypuhelimia.

Sekä luontomatkailun lisääntyminen että kaivosteollisuus herätti ajatuksia sekä puolesta että vastaan. Tärkeimmäksi valittiin tiedon osuutta paikallisessa päätöksenteossa lisäävä ehdotus: ”Päättäjät tekevät faktoihin ja tutkimukseen perustuvia päätöksiä, jotka huomioivat alueen tarpeet.”

Askeleita eteenpäin

Keskustelujen ehdotuksia voi kehittää omissa yhteisöissä, omassa kunnassa, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti. Paikalliset ideat toimitetaan kunkin keskustelupaikkakunnan päättäjille. Keskustelut kootaan väliraportiksi ja esitellään kesällä 2017 SuomiAreenalla Porissa.

Osalla paikkakunnista nuorisovaltuustot jatkavat ehdotusten kehittämistä. He esittävät näkemyksensä Suomen askeleista tulevaisuuteen valitsemallaan menetelmällä esimerkiksi taidenäyttelyn, näytelmän tai paneelin muodossa.

Keskusteluista koostettuja väittämiä ja ehdotuksia voi äänestää osoitteessa 100askelta.fi. Verkosta löytyvät myös koko Suomen kattaneen keskustelutarjan tulokset.

Sosiaalisessa mediassa keskustelu jatkuu eri kanavissa aihetunnisteella **#100askelta**

 facebook.com/100askelta

 twitter.com/100askelta

 instagram.com/100askelta

Kaikki Sotkamon keskustelun ratkaisuehdotukset

1. Miten pidämme huolta siitä, että kaikilla on samat mahdollisuudet tavoitella omaa hyvää elämäänsä?

- Yhdessä pidämme kiinni elämänarvoista.
- Kunnan viranomaisten ja päättäjien tulisi jalkautua kuntalaisten luo.
- Koulutusmahdollisuus ja kouluttautuminen pitäisi olla mahdollista kaikille, myös eri ryhmille (esim. maahanmuuttajat, pojat) että ei synny eriarvoisuutta. Oma hyvä elämä lähtee oppimisesta.
- Demokraattisempi, vapaampi ja osallistavampi yhteiskunta, jos lasketaan äänestysikärajaa ja nuorten vaikuttamismahdollisuuksia lisätään.

2. Kuinka voimme toimia juuri nyt niin, että tulevat sukupolvet voivat hyvin?

- Luonto pitää säilyttää viranomaisten ja kansalaisten tietoa lisäämällä sekä tutkimuksen ja tieteen tuottamien ratkaisujen avulla.
- Laadukkaat ja ihmisläheiset peruspalvelut täytyy turvata. Me itse kansalaisina ja äänestäjinä ja vaikuttajina huolehdimme näistä.
- Jokaisen pitäisi olla valmis luopumaan jostakin.
- Valtakunnallisessa päätöksenteossa pidetään huoli, että koko Suomi pysyy asuttuna.

3. Mitä konkreettista voimme tehdä nyt omalla alueellamme, omissa kunnassamme, jotta kaikilla olisi hyvä elää seuraavan sadan vuoden aikana?

- Hyväksytään, että asioita voi tehdä eri tavalla ja paremmin kuin ennen. esim. ”saunaillat”.
- Luonnosta löydetään työtä ja hyvinvointi. Sotkamolaiset yhdessä hyödyntävät luontoa sitä kunnioittaen. Esim. matkailu, hyvinvointi, kaivokset.
- Päättäjät tekevät faktoihin ja tutkimukseen perustuvia päätöksiä, jotka huomioivat alueen tarpeet.
- Sotkamon kunnan päätöksenteossa on vahvana arvona kestävä kehitys.

100 ASKELTA SUOMEN TULEVAISUUTEEN

Sivistyksen puolustaja

Kansanvalistusseura järjesti kansalaiskeskustelut osana Suomen itsenäisyyden juhlavuoden hanketta *100 askelta Suomen tulevaisuuteen*. Kaikkien aikojen kansalaiskeskustelussa pohdittiin, mitä pitäisi tehdä, jotta Suomessa olisi hyvä elää sadan vuoden kuluttua. Hankkeen rahoittivat Kansanvalistusseura, Valtioneuvoston kanslian Suomi 100 -ohjelma, Alfred Kordelinin säätiö, Svenska Kulturfonden, Suomalais-ruotsalainen kulttuurirahasto ja ulkoministeriön Eurooppatiedotus.

Kansanvalistusseura on vuodesta 1874 puolustanut sivistystä yhteiskunnan tärkeimpänä arvona. Sivistys tuottaa taitoja elää toisia ja ympäristöä kunnioittaen ja luo edellytyksiä aktiiviselle kansalaisuudelle. Aikuiskoulutuksen asiantuntijana, kouluttajana ja palvelujen tuottajana Kansanvalistusseura edistää jokaisen oikeutta elinikäiseen oppimiseen.

kvs.fi

Keskustelutarjaa toteuttamassa oli lukuisia kansalaisopistoja, korkeakouluja ja kansalaisjärjestöjä eri puolilta Suomea ja ulkosuomalaisten parista:

Kansalaisopistojen liitto KoL
Suomen Nuorisovaltuustojen liitto Nuva ry.
Suomi-Seura
Linnalan opisto
Helsingin työväenopisto
Ahjolan kansalaisopisto
Jyväskylän kansalaisopisto
Vaasan työväenopisto
Ranuan kansalaisopisto
Lapuan kansalaisopisto
Soisalo-opisto
Järvilakeuden kansalaisopisto
Leader Aisapari
Nurmijärven opisto
Porvoon kansalaisopisto
Keravan opisto
Turun suomenkielinen työväenopisto
Puumalan kansalaisopisto
Kurikan kansalaisopisto

Rauman kansalaisopisto
Pieksämäen seutuopisto
Kouvolan kansalaisopisto
Sofia-opisto Fuengirola
Kuopion kansalaisopisto
Seinäjoen kansalaisopisto
Kaukametsän opisto
Espoon työväenopisto
Järvi-Pohjanmaan kansalaisopisto
Mäntsälän kansalaisopisto
Itä-Suomen yliopisto
Joensuun seudun kansalaisopisto
Lapin ammattikorkeakoulu
SFV studiecetralen
Ranuan kansalaisopisto
Keravan opisto
Sotkamon kansalaisopisto
Osuuskunta Törmäämö
Bildningsalliansen